

Dać radę
w Polsce

Informacja i pomoc
prawna dla migrantów

Возз'єднання сімей іноземців в Польщі

– законодавство
і практика

Dać radę
w Polsce

Informacja i pomoc
prawna dla migrantów

Возз'єднання сімей іноземців в Польщі – законодавство і практика

Возз'єднання сімей іноземців в Польщі - законодавство і практика.
Правовий стан на 1 червня 2016.

Публікація підготована в рамках проекту „Дати раду в Польщі II”, фінансованого з Державної програми Фонду надання притулку, міграції та інтеграції та бюджету держави. Виключна відповідальність за зміст цієї публікації, лежить на її авторах. Європейська комісія та Міністерство внутрішніх справ і адміністрації не несуть відповідальність за спосіб використання оприлюдненої інформації.

Редакція: Агнешка Мікульска-Йоллес
Консультації: Марта Горчиньска

Переклад: Lingua Line

Верстка:

Графпол Agnieszka Blicharz-Krupińska
www.argrapol.pl

Друк:

ISBN: 978-83-62245-57-4

Видавець:

Гельсінський фонд з прав людини
Вул. Згода 11, 00-018 Варшава
Tel. (phone): 0048 22 556 44 40
Faks (fax): 0048 22 556 44 50
e-mail: hfhr@hfhrpol.waw.pl
www.hfhr.pl

ЗМІСТ:

1. ВСТУП	7
2. ЗАКОНОДАВСТВО	8
Возз'єднання сімей іноземців в польському законодавстві	8
3. ПРАКТИКА	23
Про що варто знати, щоб безперешкодно пройти процедуру возз'єднання сім'ї?	23
З перспективи управління	32
4. ДОДАТКИ	35
Законодавчі акти, які становлять підставу процедури возз'єднання сім'ї	35
Деякі публікації і мультимедіа	35
Список воєводських управлінь з адресами.....	36
Громадські організації, які надають безкоштовну правову допомогу іноземцям.....	38

ВСТУП

Право на сімейне життя - це одне з основних прав людини. Польське законодавство дає іноземцям можливість забрати до себе своїх близьких, причому існують різні можливості узаконення перебування в Польщі на підставі сімейних зв'язків - однією з них є процедура возз'єднання сім'ї і саме вона обговорюється в цій публікації. Порівнюючи з іншими країнами, в яких проводилися циклічні дослідження *Migrant Integration Policy Index* польське законодавство в сфері процедури возз'єднання сім'ї іноземців вважається доволі приязним, незважаючи на те, що саме поняття сім'ї трактується в польському законодавстві про іноземців, доволі вузько. Право на возз'єднання з сім'єю надається перш за все тим іноземцям, які вже відносно добре інтегровані в економічному контексті: мають стабільну фінансову і квартирну ситуацію. Про приїзд своїх близьких до Польщі можуть клопотатися також біженці, причому практично одразу ж після надання їм цього статусу. У їх випадку перевезення найближчих до Польщі може означати не тільки забезпечення єдності сім'ї, але також захист від потенційної небезпеки в країні їх походження.

Проведення процедури возз'єднання сім'ї часто здається іноземцям дуже складним - перш за все з огляду на труднощі, пов'язані з розумінням польського законодавства та відсутність досвіду в вирішенні формальностей в іншій державі. Тому ця публікація, спрямована саме до іноземців, громадян третіх держав, складається з двох головних частин: "Законодавство" і "Практика". В першій частині досвідчений юрист Гельсінського фонду з прав людини доступно, але водночас детально, проясняє положення польського законодавства на яких базуються возз'єднання сімей. Натомість друга частина складається з інтерв'ю з особами, які займаються цим питанням у своїй щоденній роботі, - директором Відділу з питань іноземців Мазовецького воєводського управління та інтеграційним радником Гельсінського фонду з прав людини. Ці розмови зосереджуються довкола практичних питань, пов'язаних з проходженням процедури возз'єднання сім'ї. Особи, які дають інтерв'ю, пропонують іноземцям конкретні рекомендації і поради, завдяки яким складна і довга адміністративна процедура може проходити більш справно. Наші експерти відповідають також на питання, які найчастіше з'являються у зв'язку з перевезенням іноземцями своїх сімей у Польщу.

В додатках до цієї публікації знаходяться посилання на законодавчі акти, публікації і мультимедіа, які стосуються процедури возз'єднання сімей. Читачі знайдуть в них також адреси всіх воєводських управлінь в Польщі та громадських організацій, які пропонують іноземцям безкоштовну юридичну і інтеграційну допомогу, в тому числі в проходженні процедури возз'єднання сім'ї.

ЧАСТИНА 1 - ЗАКОНОДАВСТВО

ВОЗЗ'ЄДНАННЯ СІМЕЙ ІНОЗЕМЦІВ В ПОЛЬСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

– Марта Горчиньска

Що таке процедура возз'єднання сімей?

Возз'єднання сімей - це процедура, яка дозволяє іноземцеві забрати свою сім'ю в країну, в якій він проживає. На основі цієї процедури іноземець може звернутися до влади даної держави з проханням надати можливість членам його сім'ї приїхати і легально проживати разом з ним в країні. Варто знати, що процедура возз'єднання сімей може застосовуватися незалежно від того, чи сімейний зв'язок існував в момент виїзду даного іноземця з країни походження. Отже іноземець може взяти з собою напр. свою дружину, з якою вступив в шлюб перед еміграцією в іншу країну а також дружину, з якою вступив в шлюб вже проживаючи за кордоном.

Право возз'єднання сімей регулюється законодавством Європейського союзу, зокрема Директивою Ради № 2003/86/ЄС про право на возз'єднання сімей. У Польщі всі питання, пов'язані з процедурою возз'єднання сімей, регулює **закон від 12 грудня 2013 р. про іноземців**, який далі називається "законом про іноземців".

Возз'єднання сім'ї – в'їзд і проживання до однієї з держав Європейського союзу членів сім'ї іноземця, який законно проживає в цій державі з метою збереження єдності сім'ї.

Хто може клопотатися про возз'єднання сім'ї?

Про возз'єднання сім'ї можуть клопотатися лише визначені в законі групи іноземців, які проживають на визначених підставах. В законі про іноземців перелічені наступні підстави проживання, які дають таке право:

- ✓ Дозвіл на постійне проживання;
- ✓ Дозвіл на проживання довгострокового резидента Європейського союзу;
- ✓ Статус біженця;
- ✓ Субсидіарний захист;
- ✓ Тимчасове проживання з метою ведення наукових досліджень;
- ✓ Тимчасове проживання, видане іншою країною-членом ЄС з анотацією „науковець”, надане з метою ведення наукових досліджень, за умови, що договір про прийняття іноземця з метою реалізації дослідного проекту укладений з компетентною науко-

вою установою цієї держави передбачає ведення наукових досліджень також на території Польщі;

- ✓ Тимчасове проживання, видане з метою працевлаштування за професією, яка вимагає високих кваліфікацій (так звана „голуба карта”);
- ✓ Згода на проживання з гуманітарних міркувань;
- ✓ Тимчасове проживання, видане на іншій підставі ніж вказана вище, за умови, що іноземець проживає в Польщі впродовж мінімум двох років на підставі чергових, наданих йому дозволів на тимчасове проживання, в тому числі безпосередньо перед подачею заяви про надання дозволу на тимчасове проживання для члена його сім'ї - не коротше ніж 1 рік на підставі наданого йому дозволу.

Як впливає з вищезгаданого, не всі іноземці можуть клопотатися про возз'єднання з сім'єю. Такого права не мають, серед іншого, особи, які проживають в Польщі на підставі візи, або іноземці, які мають дозволи на тимчасове проживання менше ніж 2 роки. Перед ініціацією процедури возз'єднання сім'ї слід перевірити, чи заявник знаходиться на підставі однієї з дев'яти вищезазначених форм проживання в Польщі.

Увага! Якщо Ви не впевнені, яка у Вас форма проживання, Ви можете перевірити це у своїй карті проживання, в рішенні про надання дозволу на проживання/надання міжнародного захисту або проконсультуватися з юристом однієї з громадських організацій, які допомагають іноземцям (список організацій знаходиться в кінці публікації).

Сім'я, тобто хто?

В різних країнах і правових системах поняття сім'ї розуміють по різному. Деколи сім'єю вважається лише подружжя, батьки і діти, а часом також дідусі/бабусі і дальші родичі. Тому в законі про іноземців вказано, які члени сім'ї іноземця можуть скористатися процедурою возз'єднання сім'ї. Визначення “сім'ї”, передбачене законом, доволі вузьке і включає лише так звану нуклеарну сім'ю, тому воно може не охопити всіх осіб, яких іноземець вважає своєю найближчою сім'єю. З метою возз'єднання сім'ї іноземця, членами сім'ї вважаються:

- ✓ **Чоловік/дружина** з яким іноземець перебуває у шлюбі, визнаному польським законодавством. Не забувайте, що польське законодавство не визнає шлюбу за віросповіданням, одностатевого шлюбу та полігамного шлюбу.
- ✓ **Неповнолітня дитина іноземця і його дружини/чоловіка**, в тому числі прийомна (усиновлена дитина). Це означає, що іноземець може клопотатися про возз'єднання лише з неповнолітніми дітьми в розумінні польського законодавства, а отже такими, яким не виповнилося 18 років.

- ✓ **Неповнолітня дитина іноземця, в тому числі усиновлена дитина, яка перебуває на його утриманні, якій іноземець забезпечує фактичне батьківське виховання.** Ця ситуація стосується дитини, яку виховує тільки один з батьків або один з батьків і його чоловік/дружина, яку такий батько/мати утримує. Фактичне батьківське виховання означає ситуацію, коли дитина проживає впродовж більшості часу з даним батьком/матір'ю, охоплюється його/її опікою і утриманням.
- ✓ **Малолітня дитина чоловіка/дружини іноземця, яка перебуває на утриманні цього чоловіка/дружини,** за умови охоплення дитини фактичним батьківським вихованням. Йдеться про ситуацію, коли іноземець хоче поєднатися зі своїм пасинком або падчеркою.

Цей перелік чітко вказує, що "сім'я", в розумінні польського закону, обмежується до чоловіка/дружини та неповнолітніх дітей. Натомість вона не охоплює дальших членів родини, таких як брати і сестри, батьки, дідуся/бабусі, дорослі діти (яким виповнилося 18 років), дядьки, кузени, і т.д.

У привілейованій ситуації, у цьому контексті, знаходяться малолітні діти без опіки (**які не мають опікуна на території Польщі**), які отримали одну з форм міжнародного захисту, тобто статус біженця або субсидіарний захист. В їх випадку членом сім'ї вважається також родич в прямій лінії (батько/мати, бабуся або дідусь), а також інша доросла особа, відповідальна за дитину, відповідно до польського законодавства, тобто законний опікун дитини, напр. брат/сестра.

Малолітня дитина без опіки – особа, якій не виповнилося 18 років, яка не має члена сім'ї або фактичного опікуна, який, відповідно до законодавства, забезпечував би дитині опіку. Така особа, після отримання захисту в Польщі, може подати заяву про возз'єднання з членом сім'ї за посередництвом куратора, призначеного Сімейним судом.

Які умови необхідно виконати?

З метою отримання дозволу на тимчасове проживання для члена сім'ї, перш за все необхідно надати підтвердження того, що ця особа має **медичне страхування, джерело стабільного доходу та місце проживання** на території Польщі.

Медичне страхування - це підтвердження забезпечення на випадок хвороби, перебування в лікарні або необхідності прийому у лікаря в рамках загальної медичної служби. Доказом виконання цієї умови може бути підтвердження укладення договору страхування з приватною страховою фірмою, підтвердження оплати внесків до Фонду соціального страхування (СОЦСТРАХ) або щомісячний звіт для застрахованої особи, який надає працедавець, так званий "RMUA". **Джерело стабільного доходу** - це наявність регулярного доходу, найчастіше щомісячного, достатнього для утримання в Польщі, напр. працевла-

штування або ведення підприємницької діяльності. Щомісячний дохід повинен перевищувати суму, нижче якої виплачується соціальна допомога (на даний момент ця сума становить 634 злотих для особи, яка проживає самотньо та 514 злотих на одну особу в сім'ї). Підтвердженням джерела стабільного доходу може бути, наприклад, пред'явлення трудового договору. Вимога стабільного і регулярного джерела доходу вважається виконаною також у випадку, якщо витрати на утримання іноземця покриватиме член сім'ї, який проживає на території Польщі і зобов'язаний його утримувати, напр. чоловік або батько/мати. Це означає, що умова стабільного джерела доходу виконується, якщо іноземець, який клопочеться про возз'єднання з членом сім'ї, працює на території Польщі і отримує відповідну заробітну плату.

Пам'ятайте! Для підтвердження доходів недостатньо роздруковки з банківського рахунку, яка підтверджує розмір фінансових засобів, зібраних на рахунку в банку. Необхідним є також отримання регулярних надходжень (наприклад заробітної плати), найчастіше щомісячних.

Місце проживання - це наявність можливості проживання на території Польщі за визначеною адресою. З метою підтвердження наявності місця проживання можна представити, серед іншого, акт власності на квартиру, договір оренди, договір позичання приміщення, довідку з готелю, і т.д.

В особливій ситуації знаходяться **особи, які отримали в Польщі статус біженця або субсидіарний захист**. Вони можуть скористатися спрощеною процедурою клопотання про возз'єднання сім'ї. Якщо вони подадуть відповідну заяву до відповідного воєводи впродовж 6-ти місяців від дати отримання захисту на території Польщі, вони не зобов'язані виконувати умови, пов'язані з медичним страхуванням, стабільними джерелами доходу та місцем проживання в Польщі. Проте слід пам'ятати, що у випадку отримання дозволу на проживання, член сім'ї іноземця, який перебуває за межами Польщі, повинен отримати візу в польському консульстві. Вимоги, пов'язані з отриманням візи, стосуються, серед іншого, наявності фінансових засобів і страхування.

Хто і де подає заяву?

Процедура возз'єднання сімей починається з подачі заяви про надання дозволу на тимчасове проживання. Цю заяву подає іноземець, який проживає в Польщі від імені члена або членів сім'ї, які хотіли б до нього приєднатися. Якщо іноземець клопочеться про возз'єднання з декількома членами сім'ї (напр. чоловіком і двома дітьми), для кожної особи необхідно подати окрему заяву.

Заяву необхідно заповнити **польською мовою на спеціальному формулярі**, який можна отримати в кожному воєводському управлінні або в Інтернеті, наприклад на сторінці Управління з питань іноземців (<http://goo.gl/ZZhkP0>). Органом, який розглядає справу і до якого повинна керуватися заява є **воєвода, компетентний з огляду на місце**

проживання іноземця, напр. для особи, яка проживає в Варшаві компетентним органом, буде Мазовецький воєвода.

У Варшаві це управління знаходиться за адресою вул. Маршалковська (Marszałkowska) 3/5. Список інших воєводських управлінь знаходиться в кінці публікації.

Документи, які необхідно подати в управління з метою відкриття провадження про возз'єднання сім'ї це:

- ✔ 3 копії заповненої заяви про надання дозволу на проживання в Польщі для члена сім'ї
- ✔ 4 актуальні фотографії особи, для якої подається клопотання про видання дозволу: фотографії повинні бути кольоровими, неушкодженими, розміром 45x35 мм, зробленими впродовж останніх 6 місяців на однотонному світлому фоні, з доброю різкістю та чітко зображати очі і обличчя від верхівки голови до верхньої частини плечей. Обличчя повинно займати 70-80% фотографії, і фотографія повинна представляти особу, яка дивиться навпростець з відкритими очима, незакритим волоссям з натуральним виразом обличчя і закритим ротом. Іноземець, який носить головний убір, відповідно до свого віросповідання (напр. хіджаб або тюрбан), може подати фотографію в головному уборі, якщо на ній повністю видно обличчя. У такому випадку необхідно подати заяву іноземця про приналежність до релігійної спільноти.
- ✔ Ксерокопію дійсного проїзного документу, засвідчену „згідно з оригіналом” в польському консульстві,
- ✔ Документи підтвердження сімейних зв'язків (напр. свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, документи підтвердження усиновлення або виписку з цивільного реєстру),
- ✔ Документи, які підтверджують статус іноземця, який перебуває в Польщі, до якого має намір приєднатися член сім'ї (напр. ксерокопію рішення про надання дозволу на постійне проживання, рішення про надання статусу біженця, і т.д.),
- ✔ Документи, які підтверджують факт проживання в Польщі (ця умова не стосується осіб, які отримали одну з форм міжнародного захисту на території Польщі, за умови подачі заяви про возз'єднання з сім'єю впродовж 6 місяців, від дати отримання такого захисту),
- ✔ Документи, які підтверджують стабільне джерело доходів (ця умова не стосується осіб, які отримали одну з форм міжнародного захисту на території Польщі, за умови подачі заяви про возз'єднання з сім'єю впродовж 6 місяців від дати отримання такого захисту),
- ✔ Документи, які підтверджують медичне страхування (ця умова не стосується осіб, які отримали одну з форм міжнародного захисту на території Польщі, за умови подачі заяви про возз'єднання з сім'єю впродовж 6 місяців від дати отримання такого захисту).

Незважаючи на те, що провадження ведеться в Польщі, член сім'ї, який перебуває за кордоном, зобов'язаний виконати деякі дії на території своєї країни. Перш за все він повинен засвідчити в польському консульстві достовірність ксерокопії свого закордонного паспорта, після чого надіслати цей документ до Польщі. Крім того, член сім'ї повинен надіслати до Польщі 4 свої фотографії, які відповідають вимогам управління.

Всі акти цивільного стану (тобто свідоцтво про шлюб і свідоцтва про народження) повинні бути **локалізовані в польському Управлінні реєстрації актів цивільного стану**. Ця процедура називається "транскрипцією" і полягає в реєстрації закордонного документа в польських цивільних книгах. Щоб це зробити, необхідно подати у відповідному, з огляду на місце проживання, Управлінні реєстрації актів цивільного стану закордонний документ, який підтверджує укладення шлюбу або народження дитини, з присяжним перекладом на польську мову. Якщо особа, документ якої повинен бути локалізований, ніколи не мала місця проживання в Польщі, компетентною установою буде Управління реєстрації актів цивільного стану для столичного міста Варшави-Сьрудмесця за адресою вул. Ген. Андерса (Gen. Andersa) 5 в Варшаві. Необхідно також оплати відповідну гербову оплату і подати підтвердження цього - зазвичай це можна зробити на місці в управлінні або на пошті. Управління реєстрації актів цивільного стану повинно зробити транскрипцію документів впродовж одного місяця. У випадку потреби прискорити цю процедуру, можна подати, разом з комплектом документів, прохання про дострокове закінчення справи.

Увага! Дуже важливо, щоб у всіх документах та їх перекладах на польську мову персональні дані відповідали даним іноземця, вказаним в закордонному паспорті. Необхідно прослідкувати, щоб запис імені і прізвища був однаковим у всіх документах.

В провадженні про возз'єднання сім'ї, всі документи подаються **польською мовою**. Документи, оформлені іноземною мовою, необхідно перекласти у присяжного перекладача на польську мову. Ксерокопії документів повинні бути засвідчені "згідно з оригіналом". Таке засвідчення робить нотаріус або консул. Можна також подати не засвідчені ксерокопії за умови пред'явлення оригіналів для перевірки органом адміністрації.

Увага! Список присяжних перекладачів знаходиться на сторінці Міністерства юстиції за адресою: <https://goo.gl/U3gf2W>.

Як проходить провадження?

Провадження про надавання дозволу на проживання в Польщі для члена сім'ї іноземця веде воєвода. Він перевіряє, чи всі перелічені в законі умови виконуються. Ор-

ган з'ясує, чи між членами сім'ї існують сімейні або подружні зв'язки, чи іноземець має відповідний дохід і медичне страхування, необхідне для клопотання про возз'єднання з членами сім'ї, і т.д. Орган може також провести **перевірку відносин, які поєднують іноземця з його чоловіком/дружиною** з метою з'ясування, чи шлюб не укладено лише з метою легалізації перебування в Польщі. Органи можуть дійти до такого висновку, зокрема, в ситуації, якщо один з членів подружжя прийняв матеріальну користь в обмін на надання згоди на укладення шлюбу (хіба що це не виникає зі звичаю або традиції), члени подружжя не зустрічалися перед укладенням шлюбу або не розмовляють мовою, зрозумілою для обох, а також відрізняються їх версії щодо обставин укладення шлюбу і спільного проживання. З метою оцінки характеру подружжя органи можуть прослухати чоловіка та жінку та співставити їх відповіді.

Умовою відкриття провадження є подання, разом з заявою, засвідченої "згідно з оригіналом", ксерокопії закордонного паспорта члена сім'ї. Засвідчення проїзного документу здійснює консул у польському дипломатичному представництві, до якого повинен звернутися член сім'ї іноземця, який повинен до нього приєднатися. Дуже важливо, щоб консул засвідчив "згідно з оригіналом" **весь проїзний документ, всі його сторінки, в тому числі незаповнені**. Відповідно до таблиці консульських зборів, вартість засвідчення проїзного документу становить на даний момент **30 EUR**.

У випадку неподання цього документу, заявник викликається для **доповнення формальних браків заяви**, тобто подачі засвідченої ксерокопії закордонного паспорта, не пізніше ніж впродовж 7 днів. Заявник зобов'язаний подати документи, яких не вистачає, у визначений термін, під режимом відхилення заяви без розгляду (відхилення справи без розгляду).

Обрахування терміну – відповідно до положень, під час обрахування терміну не враховується день, коли відбувся даний випадок. Закінчення останнього з визначеної кількості днів вважається закінченням терміну. Це означає, що якщо лист доставлено 9 березня (середа) і іноземець зобов'язаний надати додаткові документи впродовж 7 днів, то останнім днем для виконання цього буде 16 березня (також середа).

Може трапитися, що з незалежних від себе причин іноземець не подасть документів в визначений термін. В такому випадку він може клопотатися про **поновлення терміну** для виконання даної процедури. Приводи недотримання терміну мусять бути, однак, серйозними і такими, які не можна заздалегідь передбачити, напр. нещасний випадок і пов'язане з ним перебування в лікарні. Раніше запланований прийом у лікаря, чи несподіваний виїзд з міста не становлять причини для поновлення терміну. В цьому випадку, впродовж 7 днів від дати закінчення дії причини недотримання терміну, необхідно подати заяву до органу, здійснюючи одночасно діяльність, для якої призначався термін

(доповнення необхідних документів, разом з заявою про поновлення терміну). Ось приклад такого випадку: 18 квітня іноземець отримав з управління лист з вимогою надати ксерокопію проїзного документу члена сім'ї, про возз'єднання з яким клопотався. Термін подачі документу закінчується 25 квітня. День перед закінченням цього терміну, тобто 24 квітня з іноземцем трапився нещасний випадок і він потрапив до лікарні. Можливість подати документ він має лише 1 травня, після виходу з лікарні. В такій ситуації він повинен впродовж 7 днів, тобто до 8 травня, подати у воєводське управління прохання про поновлення терміну з вказанням причин його порушення і документом, який підтверджує перебування в лікарні, та разом з заявою подати ксерокопію проїзного документу члена сім'ї.

Увага! Якщо Ви не впевнені коли закінчується термін подання документів, або що зробити, якщо Ви своєчасно не подали документи з незалежних від себе причин, Ви можете звернутися до однієї з громадських організацій, які допомагають іноземцям. Пам'ятайте, щоб зробити це якнайшвидше.

Під час провадження, визначаючи чи даному іноземцеві потрібно надати дозвіл на тимчасове проживання, орган адміністрації бере до уваги ряд факторів, таких як: інтереси дитини, характер і стійкість сімейних зв'язків, період перебування іноземця в Польщі а також існування сімейних, культурних і суспільних зв'язків з державою походження.

Перед видачею рішення про наданням дозволу, воєвода звертається до коменданта відділу Прикордонної служби, Воєводського коменданта поліції, Начальника Агентства внутрішньої безпеки, а, у випадку потреби, також до консула або до інших органів з запитом про надання інформації, чи в'їзд іноземця на територію Польщі і його перебування на цій території можуть **становити загрозу для обороноздатності або безпеки держави або охорони безпеки і громадського правопорядку**. У випадку отримання заперечної відповіді - він видає іноземцеві дозвіл.

Провадження повинно **закінчитися впродовж місяця від дати його початку**, а у випадку особливо складної справи – **впродовж двох місяців**. Проте, орган може повідомити іноземця про продовження цього терміну і, у справах пов'язаних з возз'єднанням сімей, так частіше за все трапляється. Відповідно до директиви ЄС про право на возз'єднання сім'ї, провадження у цій справі повинно закінчитися впродовж 9 місяців, проте практика показує, що в багатьох випадках така процедура може тривати навіть довше. Тому незвичайно важливо зібрати всі необхідні документи перед початком провадження, щоб уникнути необхідності збору і надсилання додаткових документів під час процедури.

Коли можна відмовити в наданні членові сім'ї іноземця дозволу на тимчасове проживання в Польщі?

В результаті проведеного адміністративного провадження, воєвода вирішує, чи надати членові сім'ї іноземця дозвіл. Якщо всі умови виконуються, і немає жодної з передумов відмови, воєвода надає дозвіл. Проте існує ряд випадків, коли воєвода відмовляє в наданні дозволу:

- ✓ якщо член сім'ї, який повинен приєднатися до іноземця, що проживає в Польщі, не виконує вимог надання йому дозволу або представлені обставини, які є підставою клопотання про цей дозвіл, не обґрунтовують його перебування на території Польщі впродовж довшого періоду ніж 3 місяці (напр. якщо член сім'ї має намір приїхати до Польщі лише з метою короткочасного відвідування);

перебування з сім'єю практично завжди вважається обставиною, яка дозволяє клопотатися про дозвіл на проживання,

- ✓ якщо дані члена сім'ї внесені до списку іноземців, перебування яких на території Польщі небажане або до Інформаційної системи шенген з метою відмови в'їзду,
- ✓ якщо це необхідно з огляду на обороноздатність або безпеку держави або охорону безпеки і громадського правопорядку,
- ✓ якщо під час провадження член сім'ї подав неправдиві дані або фальшиву інформацію, подав документи з фальшивою інформацією або свідчив неправду,
- ✓ якщо член сім'ї не погоджується на лікування інфекційної хвороби всупереч обов'язку,
- ✓ якщо заяву про тимчасове проживання подано під час нелегального перебування члена сім'ї в Польщі.

Відмова надання дозволу відбувається також у випадку, якщо шлюб, який становить підставу клопотання про дозвіл, **укладено з метою ухилення від законодавства.**

Нелегальне перебування в Польщі не може бути причиною відмови надання дозволу на проживання у випадку, якщо про такий дозвіл клопочеться чоловік іноземця, охопленого захистом в Польщі, за умови, що сім'я існувала вже в країні походження іноземця, а член сім'ї перебував в Польщі в день подання заяви про надання міжнародного захисту цим іноземцем.

Негативне рішення - що далі?

Провадження в справі надання дозволу на проживання для члена сім'ї іноземця може закінчитися невдачею в трьох випадках:

- ✓ якщо орган **відмовить у відкритті** провадження,
- ✓ якщо орган **закриє** провадження,
- ✓ якщо орган **відмовить у** дозволі на тимчасове проживання.

У першому випадку, іноземець має можливість подати скаргу на бездіяльність органу, натомість у двох інших - може подати апеляцію до вищестоячого органу (II інстанції), тобто Начальника Управління з питань іноземців. Адміністративне провадження передбачає **дві інстанції**, а отже кожне адміністративне рішення можна один раз оскаржити у органі вищої інстанції.

Орган адміністрації **відмовляє у відкритті провадження** у випадку, якщо іноземець не подасть разом з заявою всіх необхідних документів для відкриття провадження, напр. ксерокопії проїзного документу, засвідченої консулом "згідно з оригіналом". У такій ситуації скаргу на бездіяльність органу необхідно подати безпосередньо до органу вищої інстанції, тобто Начальника Управління з питань іноземців. Розглянувши справу, орган II інстанції може призначити воєводі додатковий термін для вирішення справи та вимагати пояснення причин та вказання осіб, винних в невирішенні справи з дотриманням терміну.

Воєвода **закриває провадження** у випадку, якщо подальше ведення справи стало, з якоїсь причини, безпідставним (напр. з огляду на смерть заявника). Якщо, натомість, заявник не виконує передумов, вказаних в законі, або його дані знаходяться в реєстрах з метою відмови в'їзду, воєвода **відмовляє у наданні йому дозволу**. В обох випадках, заявник може подати апеляцію до органу вищої інстанції, тобто Начальника Управління з питань іноземців. Апеляція подається за посередництвом органу I інстанції, тобто воєводи, який видав рішення, яким заявник не задоволений. Апеляцію необхідно подати до воєводи, впродовж 14 днів від дати отримання рішення органу I інстанції.

Апеляційне провадження полягає в тому, щоб повторно проаналізувати справу іноземця, а не лише перевірити рішення органу нижчої інстанції. Начальник Управління з питань іноземців може, наприклад, вимагати надіслати додаткові документи або викликати іноземця на повторний допит. На цій підставі він аналізує, чи рішення органу нижчої інстанції (тобто воєводи) необхідно утримати в силі, скасувати чи змінити.

Утримання рішення в силі означає, що орган вищої інстанції не знайшов підстав для зміни рішення воєводи і визнав видане ним рішення правильним. **Скасування рішення** відбувається в ситуації, якщо орган вищої інстанції, під час проведеного провадження визнає, що рішення, видане воєводою, помилкове, або прийняте на підставі неправильно проведеного провадження. В такому випадку справа повертається на розгляд до органу I інстанції, який зобов'язаний врахувати рекомендації органу вищої інстанції під час видачі нового рішення. **Зміна рішення** означає, що орган вищої інстанції визнав рішення

воєводи помилковим і дійшов до іншого висновку в справі. В такому випадку орган видає нове рішення, яке в деякій мірі “заміняє” рішення, видане органом нижчої інстанції.

Апеляція до суду

Якщо іноземець не задоволений рішенням Начальника Управління з питань іноземців, він має право подати апеляцію до суду. Питаннями сім'ї займається **Воєводський адміністративний суд у Варшаві**. Скаргу до суду необхідно подати впродовж **30 днів від дати отримання іноземцем рішення органу II інстанції**, тобто Начальника Управління з питань іноземців. Апеляція подається за посередництвом цього органу.

Судова оплата за подання скарги становить 300 злотих. Проте існує можливість подання прохання про звільнення від цієї оплати. З цією метою необхідно, за допомогою спеціального формуляру, підтвердити відсутність фінансових засобів, достатніх для оплати судових витрат без збитку для утримання себе і своєї сім'ї. Разом з апеляцією можна також подати заяву про призначення законного представника, тобто адвоката або юрисконсульта, для репрезентації іноземця під час судового розгляду. Як апеляція, так і заява про право на допомогу подаються польською мовою. З метою подання апеляції можна звернутися за допомогою до однієї з громадських організацій, вказаних в кінці публікації.

Формуляр про визнання права на допомогу Ви знайдете на сторінці Воєводського адміністративного суду в Варшаві:
(<http://www.bip.warszawa.wsa.gov.pl/143/prawo-pomocy.html>).

Позитивне рішення - що далі?

Отримання дозволу на тимчасове проживання ще не достатнє, щоб сім'я заявника могла приїхати до Польщі. З цією метою **всі члени сім'ї мусять отримати візи в польському консульстві**. Це особливий вид візи, видаваний з метою реалізації дозволу на тимчасове проживання у зв'язку з возз'єднанням сім'ї¹.

Щоб отримати візу, член сім'ї іноземця мусить подати в польському консульстві наступні документи:

- ✓ Заповнений формуляр заяви про видачу візи,
- ✓ Актуальну фотографію,
- ✓ Рішення органу адміністрації про надання дозволу на тимчасове проживання в Польщі,
- ✓ Документи, які підтверджують наявність стабільного доходу в Польщі,
- ✓ Медичне страхування на території Польщі,
- ✓ Візову оплату.

¹ Віза, визначена в ст. 60 абз. 1 п. 24 закону про іноземців.

Крім того, іноземець зобов'язаний надати для перевірки дійсний проїзний документ.

Деякі консульства вимагають від іноземців також **виконання інших умов отримання візи**, зокрема проходження конкретних щеплень перед виїздом, чи підтвердження бронювання авіаквитків. У зв'язку з цим, перед подачею заяви необхідно детально ознайомитися з умовами отримання візи на сайті посольства, по телефону або особисто в польському консульстві в даній країні.

Незважаючи на те, що члени сім'ї біженців і бенефіціантів субсидіарного захисту були звільнені від обов'язку підтвердження доходів і медичного страхування, на етапі клопотання про дозвіл на проживання², у випадку клопотання про надання польської візи вони не мають спеціальних спрощень в цій сфері. Це означає, що як і всі інші іноземці, вони зобов'язані **надати підтвердження, в провадженні перед консулом, стабільних фінансових засобів**, необхідних для утримання в Польщі на період дії візи та **медичного страхування**.

На сайті Міністерства закордонних справ (МЗС) знаходяться заяви:

- ✓ Про видачу національної візи: (<https://goo.gl/4H2kz2>);
- ✓ Про видачу шенгенської візи: (<http://goo.gl/05DAXL>).

Консул може відмовити у видачі іноземцеві візи, якщо він не виконує умов її отримання, не підтвердив правильним чином мети свого перебування, а також з інших причин, таких як: внесення до Інформаційної системи шенген з метою відмови в'їзду, внесення до списку іноземців, перебування яких у Польщі небажане або якщо іноземець подав фальшиву/неправдиву інформацію під час провадження. В такому випадку, іноземець має право подати **заяву до консула про перегляд його справи**.

Лише після отримання візи, член сім'ї іноземця може легально приїхати до Польщі і клопотатися про видачу йому карти проживання на підставі наданого дозволу на тимчасове проживання.

Які права має член сім'ї іноземця після приїзду до Польщі?

Дозвіл на тимчасове проживання з метою возз'єднання сім'ї видається до дати закінчення терміну дії дозволу на тимчасове проживання, наданого іноземцеві, до якого член сім'ї прибув на територію Польщі. Дозвіл на максимальний період - **трьох років**, надається у випадку, якщо іноземець, до якого прибув член сім'ї, має:

- ✓ дозвіл на постійне проживання,
- ✓ дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС;
- ✓ субсидіарний захист,
- ✓ згоду на проживання з гуманітарних причин,
- ✓ статус біженця.

² За умови, що заяву про надання дозволу на проживання подано впродовж 6 місяців від дати отримання іноземцем міжнародного захисту на території Польщі.

Іноземцеві видається **карта проживання** з терміном дії виданого йому дозволу. Карта містить персональні дані іноземця, його адресу проживання, анотацію про право працевлаштування в Польщі та термін дії.

Іноземці, які отримали дозвіл на проживання у зв'язку з возз'єднанням сім'ї, можуть **працювати в Польщі** без необхідності отримання дозволу на працевлаштування³, natomiast діти до 18 років мають право на **безкоштовне навчання** в польських школах. Членам сім'ї іноземців, які мають статус біженця або субсидіарний захист, надається також право на **соціальну допомогу** та можливість користування Індивідуальною інтеграційною програмою, за умови подання заяви у повітовий центр допомоги сім'ї. Така заява подається впродовж 60 днів від дати отримання дозволу на тимчасове проживання.

Індивідуальна інтеграційна програма полягає в підтримці процесу інтеграції іноземця в Польщі, а реалізують її повітові центри допомоги сім'ї. Програма охоплює як фінансову підтримку, так і нематеріальну, тобто соціальну роботу, спеціалізовані консультації, підтримку в контактах з іншими установами, вивчення польської мови, і т.д.

Член сім'ї, який приєднується до іноземця на підставі положень про возз'єднання сім'ї, має право перебувати в Польщі впродовж періоду дії наданого йому дозволу, тобто максимально до трьох років. Перед закінченням дії карти, він може звернутися до воєводи за черговим дозволом та продовженням можливості перебування в Польщі.

Чи дозвіл на проживання можна анулювати?

Дозвіл на тимчасове проживання для члена сім'ї іноземця, який проживає в Польщі за певних обставин підлягає анулюванню. Це призводить до втрати можливості подальшого перебування в Польщі і необхідності виїзду з країни. В цей час органи Прикордонної служби можуть відкрити провадження про зобов'язання іноземця до повернення, що, в свою чергу може призвести до депортації з країни.

Випадки, в яких дозвіл на проживання може скасовуватися, перелічуються в законі про іноземців. Дозвіл анулюється якщо:

- ✓ Перестала існувати мета перебування, яка була приводом надання дозволу на тимчасове проживання, напр. сімейний зв'язок з іноземцем, до якого долучився член сім'ї, перестав існувати, наприклад в результаті розлучення або смерті;
- ✓ Іноземець припинив виконувати вимоги надання йому дозволу, напр. не має стабільного джерела доходу в Польщі;
- ✓ Іноземця внесено до списку іноземців, перебування яких на території Польщі небажане;

³ На підставі ст. 87 абз. 2 п. 4 закону від 20 квітня 2004 р. про популяризацію працевлаштування і інституцій ринку праці.

- ✓ Якщо цього вимагають інтереси обороноздатності або безпеки держави або охорони безпеки і громадського правопорядку;
- ✓ Виявиться, що в провадженні у справі надання йому дозволу на тимчасове проживання, він подав заяву, яка містила неправдиві дані або фальшиву інформацію, свідчив неправду або підробив документи з метою використання їх як автентичних.

Так як у випадку негативного рішення в провадженні про надання дозволу, так і тут іноземець має **право подати апеляцію** якщо він не погоджується зі змістом виданого рішення. Апеляція подається впродовж 14 днів від дати отримання рішення про скасування дозволу. Апеляція подається до Начальника Управління з питань іноземців за посередництвом воєводи, який видав рішення, яке оскаржується.

Продовження дозволу на проживання в Польщі

Перед закінченням дії дозволу на тимчасове проживання, виданого з метою возз'єднання сім'ї, необхідно подати **заяву про надання чергового дозволу**. Черговий дозвіл може надаватися на підставі положень про возз'єднання сімей або на основі інших підстав легалізації, визначених в польському законодавстві, пов'язаних наприклад з роботою, навчанням в польському вузі, і т.д.

Закон передбачає декілька випадків, коли про черговий дозвіл можна клопотатися навіть якщо, за різними обставинами, **перестав існувати зв'язок з іноземцем**, до якого приєднався член сім'ї. Такий дозвіл надається заявникові, якщо цього вимагає його важливий інтерес у випадку розлучення або сепарації, якщо раніше заявник перебував у шлюбі з іноземцем і приєднався до нього на підставі положень про возз'єднання сім'ї, а також у випадку смерті іноземця, в інтересах якого заявник прибув до Польщі (батька/матері, чоловіка/дружини і т.д.).

ЧАСТИНА 2 - ПРАКТИКА

ПРО ЩО ВАРТО ЗНАТИ, ЩОБ БЕЗПЕРЕШКОДНО ПРОЙТИ ПРОЦЕДУРУ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ СІМ'І?

З інтеграційним радником, Сюзанною Попелярскою розмовляють: Агнешка Кравчак-Хмелецька і Данило Фліс

Агнешка Кравчак-Хмелецька: - Гельсінський фонд з прав людини це одна з небагатьох організацій, яка допомагає іноземцям пройти процедуру возз'єднання сім'ї. У вас багато таких справ?

Сюзанна Попелярска: - Поки що небагато, в порівнянні з кількістю справ, які стосуються наприклад працевлаштування іноземців чи легалізації перебування на підставі інших законоположень.

А. К.Х.: - Чому так відбувається?

С. П.: - В Польщі ця процедура маловідома. Це видно навіть на рівні установ. Для вирішення таких справ в відділах воєводських управлінь вистачає однієї особи. Нерідко процедура возз'єднання сім'ї маловідома навіть працівникам польських консульств, оскільки вони не мають нагоди застосовувати її на практиці. Крім того вона складна для самих іноземців, беручи до уваги, скільки документів потрібно зібрати і скільки коштів інвестувати. Потрібно також підтвердити наявність відносно високого рівня доходів. Думаю, що і саме визначення сім'ї, в польському законодавстві доволі вузьке, тому менше осіб може скористатися такою процедурою.

А. К.Х.: - А які переваги?

С. П.: - Передусім те, що особа, після розлуки, може знову проживати зі своєю сім'єю, почуватися краще психічно. Адже для кожної людини дуже важливо, щоб поруч з нею були її рідні. Життя завдяки цьому стає більш стабільним, що віддзеркалюється і в кращій інтеграції іноземця чи іноземки з приймаючим суспільством. Не таємниця, що відчуття життєвої стабільності тісно пов'язане з інтеграційним успіхом - це підтверджують, серед іншого, дослідження Міжнародної організації з питань міграції. У випадку біженців є ще додатковий аспект - забезпечення безпеки своїй сім'ї, яка залишилася в небезпечному місці. В деяких країнах факт, що дана особа була визнана політичним біженцем іншою державою, може призвести до репресій проти членів сім'ї, які залишаються в цих країнах.

А. К.Х.: - Те, про що ви говорите, це гуманітарні і психологічні аспекти. А які переваги з формальної точки зору? Адже є декілька простіших способів приїхати у Польщу, ніж в рамках процедури возз'єднання сім'ї. Адже можна приїхати в рамках звичайного візового режиму - на запрошенням або навіть як турист...

С. П.: - і потім клопотатися про дозвіл на тимчасове перебування, з огляду на сімейний стан або роботу, якщо вдасться її знайти. Головна перевага приїзду в рамках процедури возз'єднання сім'ї це те, що сім'я, яка приєднується до іноземця, отримує дозволи на легальне перебування ще перед приїздом до Польщі, причому на довший період часу. Звісно цей час залежить від того, скільки часу сама особа, яка запрошує сім'ю, має право проживати в Польщі. Якщо наприклад чоловік, має дозвіл на перебування ще на півтора роки, то його дружина і діти отримають дозвіл на такий сам період часу. Сім'я може отримати право на перебування максимально на три роки.

А. К.Х.: - А якщо іноземець має дозвіл на довший період або навіть на постійне перебування?

С. П.: - Тоді його сім'я отримає згоду на перебування максимум на три роки. Але потім, звісно, такий дозвіл можна подовжувати.

А. К.Х.: - Чи на Вашу думку найбільшою перевагою цієї процедури є те, що ще перед приїздом надається гарантія легального перебування на довший час. На відміну від вибору варіанту приїзду на тримісячній візі і клопотання про дозвіл на перебування вже в Польщі.

С. П.: - Так.

А. К.Х.: - І які переваги мають члени сім'ї вже тут на місці?

С. П.: - Вони можуть працювати без необхідності клопотатися про дозвіл на працевлаштування, а діти можуть безплатно вчитися в польських публічних школах. Це такий жест в сторону іноземців, які прибувають, - щоб вони могли почати нормальне життя: вчитися і працювати, а не тільки "бути" чоловіком або дружиною. Члени сім'ї осіб, зі статусом біженця або субсидіарним захистом можуть скористатися Індивідуальними інтеграційними програмами та соціальною допомогою.

А. К.Х.: - Яка головна проблема, пов'язана з запрошенням своєї сім'ї?

С. П.: - Ця процедура трудомістка і є чимало подробиць, про які треба пам'ятати. Навіть якщо хтось, наприклад працівник громадської організації, допомагає іноземцеві, однак сам він чи вона мусить виконати ряд дій, пов'язаних з запрошенням своєї сім'ї. Більше того, процедура вимагає залучення також тих членів сім'ї, які повинні прибути в Польщу, - це вони мусять зібрати документи, піти в польське консульство і вирішити всі формальності ще в країні походження.

Данило Фліс: Може тепер я втілюся в роль іноземця. Припустімо, що я громадянин Індії, який проживає впродовж деякого часу в Польщі і я хочу забрати сюди свою сім'ю: дружину, дітей, батьків і меншого брата.

С. П.: - І тут з'являється перша проблема, так як я вже згадувала раніше, визначення сім'ї в контексті цієї процедури дуже вузьке. Загалом до процедури возз'єднання сім'ї, з невеликими винятками, кваліфікуються тільки чоловік/дружина і неповнолітні діти або пасинки.⁴ Якщо це Ви були б неповнолітньою особою, Ви могли б возз'єднатися з батьками, які перебувають в Польщі. Але це право не стосується дітей, яким виповнилося вісімнадцять років, навіть, якщо вони вчаться і фінансово залежать від батьків або інваліди. Членами сім'ї також не вважаються особи, які живуть в громадянському шлюбі.

Д.Ф.: - **Навіть якщо він зареєстрований в інших країнах?**

С. П.: - Так. Не визнається ні формальний, ні неформальний громадянський шлюб, незалежно від статі осіб, які перебувають в такому громадянському шлюбі. В польському законодавстві не визнаються також полігамні шлюби, отже не можна забрати наприклад двох дружин, навіть якщо такий шлюб визнається в країні походження іноземця. Не визнаються також відносини, які базуються тільки на релігійному шлюбі, якщо він водночас не є цивільним шлюбом.

Д.Ф.: - **Отже що зробити, щоб забрати дружину, чоловіка і дітей? З чого почати?**

С. П.: - Спочатку Вам необхідно перевірити, чи Ви виконуєте формальні вимоги. Тобто чи у Вас є відповідний статус перебування. Наприклад статус біженця, субсидіарний захист чи також право перебування в Польщі на іншій підставі⁵. Важливо, те, що Ви мусите перебувати в Польщі мінімум впродовж двох років, на підставі чергових дозволів на тимчасове проживання, і наданий Вам дозвіл не може бути дійсний коротше ніж рік. У Вас також повинні бути стабільні доходи, завдяки чому Ви зможете утримати свою сім'ю. Ваші близькі мусять мати також забезпечене страхування і місце проживання. Від цієї вимоги звільняються особи зі статусом біженця або субсидіарним захистом, але лише впродовж перших шести місяців від моменту отримання цього статусу. Необхідно усвідомлювати, що в їх випадку запрошення сім'ї в рамках цієї процедури буде боротьбою з часом.

Д.Ф.: - **Я перевіряю, чи виконую ці всі вимоги, та чи маю підтвердження цього в паперовому вигляді.**

С. П.: - ... тепер необхідно переконатися, що члени сім'ї мають проїзні документи, тобто на практиці закордонні паспорти. Це необхідна умова для відкриття процедури.

⁴ Детальний список осіб, яких можна забрати в рамках процедури возз'єднання сім'ї знаходиться на сторінці 9-10.

⁵ Детальний список підстав для перебування, які дозволяють скористатися возз'єднанням сім'ї, знаходиться на сторінці 8-9.

Д.Ф.: - Чи можна якось замінити цей документ, напр. якщо в даній країні не має можливості отримання закордонного паспорта з приводу війни?

С. П.: - Не має такої можливості. Хіба що йдеться про біженця, який має женевський документ, тобто еквівалент закордонного паспорта.

Д.Ф.: - Тобто якщо хтось не має проїзного документу, він взагалі не має можливості почати процедуру возз'єднання сім'ї. А чи це стосується також інших документів?

С. П.: - Так, тих, які підтверджують сімейні зв'язки, тобто свідоцтва про одруження і свідоцтва про народження дітей та документів, які підтверджують усиновлення дітей.

Д.Ф.: - Припустімо, що дружина/чоловік і діти мають закордонні паспорти і всі акти громадянського стану. Що вони повинні з ними зробити?

С. П.: - Спочатку треба домовитися про зустріч в консульстві. Я завжди раджу нашим клієнтам робити це по електронній пошті, за посередництвом сторінки e-konsulat.gov.pl. Ця сторінка має декілька мовних версій, а отже можна нею скористатися без знання польської мови.

А. К.Х.: - Не всі мають доступ до Інтернету.

С. П.: - Треба домовитися по телефону. Не можна зайти в консульство просто так, спонтанно з вулиці. Часом призначення зустрічі в консульстві становить проблему для іноземців, отже це один з тих моментів коли я, або інший працівник громадської організації, може допомогти. Я зв'язуюся з консульством і проясняю, що ми займаємося такою справою і просимо про зустріч. У випадку возз'єднання сім'ї перше, про що ми попросимо консула, це підтвердити копії закордонного паспорта.

А. К.Х.: - Що ви зробите, якщо в державі, в якій проживає Ваша сім'я, не має польського консульства?

С. П.: - Тоді не має виходу, необхідно звернутися до консульства в іншій державі. Наприклад Афганістан належить до консульства в Індії, а Еритрея - до консульства в Єгипті. Закордонний паспорт копіюється на місці, і консул посвідчує відповідність копії за згодою з оригіналом. На цьому етапі необхідно слідкувати щоб не було помилок, оскільки їх виправлення буде дорого коштувати і довго тривати. Якщо родина іноземця не знає мови, якою розмовляють працівники консульства, варто попросити когось про допомогу в спілкуванні. Один з моїх клієнтів приніс копію лише сторінок закордонного паспорта з відмітками, тоді як слід було скопіювати його повністю. Його сім'ї довелося ще раз відвідати консульство. І до того ж консульство містилося в іншій країні ніж проживала сім'я. Наступного разу консул нарахував якусь астрономічну суму за засвідчення за згодою з оригіналом копії закордонного паспорта оскільки зрозумів, що сім'я мого клієнта хоче засвідчення кожної сторінки окремо.

Д.Ф.: - А як повинно бути?

С. П.: - Документ повинен посвідчуватися як одне ціле. Коли засвідчується кожна сторінка окремо, ціна значно зростає. Тому необхідно дуже точно пояснити на початку, що саме Вам потрібно. Люди часто бояться дискутувати з консулом, оскільки він є тією особою, яка остаточно прийме рішення в їх справі. В випадку, про який я згадувала, справа закінчилася добре, оскільки ми звернулися до консульства від імені іноземця з проханням пояснити спосіб обрахунку суми. Тоді з'ясувалося в чому помилку і наш клієнт заплатив за засвідчення закордонного паспорта суму, яка вказана в консульській таблиці.

Д.Ф.: - В кожному консульстві сума однакова?

С. П.: - Так, у випадку засвідчення закордонного паспорта це 30 євро.

Д.Ф.: - В мене вже є копії закордонних паспортів. Які ще документи потрібні?

С. П.: - Потрібно мати також локалізований в Польщі акт громадянського стану, тобто документ, який підтверджує що член сім'ї фактично ним є: свідоцтво про шлюб у випадку чоловіка/дружини і свідоцтво про народження дітей. Цих документів також ніщо не замінить. Потрібні будуть також по чотири паспортні фотографії всіх членів сім'ї. Якщо хтось з вашої сім'ї на фотографії має головний убір, напр. хіджаб за релігійними обставинами, йому необхідно додати до документів заяву, яка це підтверджує. Достатньо написати одне речення. Ми мали ситуацію, коли дружина клієнта сприйнята це як прояв дискримінації з боку чиновника. Але це вимагається відповідно до польського законодавства. Буває, що установи, які приймають заяви про возз'єднання сім'ї, вимагають зразок підпису члена сім'ї, який повинен приїхати до Польщі.

Д.Ф.: - Отже що треба зробити?

С. П.: - Необхідно надрукувати шосту сторінку заяви про дозвіл на перебування, і в присутності консула, підписатися на ній у відповідному місці. Цей документ також необхідно надіслати до Польщі. Тут слід нагадати, що заяву про дозвіл на перебування подає іноземець, який забирає сім'ю в Польщу і він її підписує. Проте вимагається зразок підпису особи, яка повинна приїхати, оскільки він буде розміщений на карті перебування. Можна цей зразок підпису надати лише тоді, коли сім'я іноземця вже є в Польщі. Але іноді управління хочуть мати цей підпис перед виданням рішення про згоду на тимчасове перебування і тоді необхідно його надати. Варто про це знати і вирішувати це питання "про запас", наприклад під час завіряння копії закордонного паспорта, щоб не їхати черговий раз до консульства. Складення підпису в присутності консула є гарантією його автентичності.

Д.Ф.: - Моя сім'я вже збрала акти громадянського стану, копії закордонних паспортів, фотографії. Як надіслати усе це до Польщі? Факсом, електронною поштою, традиційною поштою?

С. П.: - Фотографії можна надіслати електронною поштою і надрукувати вже в Польщі. Акти громадянського стану і копії закордонних паспортів найкраще надіслати перевіреною кур'єрською фірмою. Це найбезпечніші методи транспортування. Самі закордонні паспорти родина мусить залишити у себе, оскільки вони знадобляться для поїздки.

Д.Ф.: - Кур'єрові вдалося потрапити в Польщу, я отримую документи. Куди їх віднести?

С. П.: - Спочатку Вам необхідно знайти присяжного перекладача, який перекладе акти громадянського стану на польську мову.

А. К.Х.: - Де його шукати?

С. П.: - Найкраще на сторінці Міністерства юстиції, там де знаходиться список присяжних перекладачів.⁶ Документи можна перекласти також в країні походження, але тоді їх мусить посвідчити консул.

А. К.Х.: - Буває, що не вдається знайти присяжного перекладача з даної мови?

С. П.: - Дуже рідко. В нашій практиці в Фонді ми мали тільки одну таку справу. Йшлося про мову урду.

А. К.Х.: - І вдалося її вирішити?

С. П.: - Ще ні, але все йде до того, що цю проблему треба буде вирішувати за допомогою консула, який підтвердить автентичність перекладу. Але як вже я згадувала, це виняткова ситуація.

А. К.Х.: - З екзотичними мовами, з нашої точки зору, можуть бути ще інші проблеми. Особливо якщо яких використовується не латинський алфавіт або якщо виступають інші звуки, яких не має в нашій мові.

С. П.: - Власне так. Звісно є норми, як слід перекладати з однієї мови на іншу. Але, не зважаючи на це, іноді, переклад імен і прізвищ, бо саме про це передусім йдеться, відрізняється в різних документах. І це потім створює проблеми. Тому перекладаючи свої документи, необхідно звернути увагу, щоб імена і прізвища перекладені були відповідно до запису в закордонному паспорті. Найкраще дати перекладачу копію свого закордонного паспорта.

⁶ <https://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/tlumacze-przysiegli/lista-tlumaczy-przysieglych/search.html>

Д.Ф.: - Документи перекладені. Що далі?

С. П.: - Необхідно занести їх в Управління реєстрації актів цивільного стану і подати заяву про локалізацію цих актів громадянського стану в Польщі, тобто зареєструвати їх в польській системі. На розгляд заяви зазвичай треба чекати місяць. Якщо ми поспішаємо, від імені іноземця ми подаємо заяву про прискорення процедури. Це стосується пересілих біженців, оскільки в їх випадку, як я вже згадувала, час відіграє важливе значення.

Д.Ф.: - У мене вже є всі документи, які стосуються членів моєї сім'ї: засвідчені копії закордонних паспортів, фотографії членів сім'ї, підпис, підтверджений консулом, підтвердження про локалізацію акту громадянського стану в Польщі. В мене також є документи підтвердження мого статусу в Польщі, мої заробітки, страхування, місце проживання.

С. П.: - Тож тепер ви можете врешті подати заяву про тимчасове перебування для членів сім'ї, додаючи до неї всі документи. Заява подається до воєводського управління з питань іноземців. Впродовж декількох місяців воєвода видає рішення. В цей час, хоч це не обов'язково, вас можуть запросити на інтерв'ю.

Д.Ф.: - Про що вас питатимуть?

С. П.: - Працівники управління перевіряють, чи Ваш шлюб не фіктивний. Вони можуть поцікавитися напр. як ви познайомилися зі своєю дружиною? Як проходило весілля? Чи часто ви спілкуєтеся з дружиною? Як саме? Чи ви підтримуєте зв'язок з дітьми? Є також питання про ситуацію в Польщі. Що ви тут робите? Де працюєте? Як ви уявляєте собі життя своєї дружини і дітей? Я була на одному з таких інтерв'ю. Воно проходило в приємній атмосфері. Мені здається що ці інтерв'ю менш детальні ніж ті, які проводяться під час легалізації перебування в Польщі на основі шлюбу.

Д.Ф.: - Припустімо, що вдалося. Вся моя сім'я отримала дозвіл на перебування в Польщі. Чи ми мусимо виконати ще якісь вимоги?

С. П.: Члени сім'ї мусять ще зробити візи в польському консульстві. І знову, візову анкету можна заповнити і надіслати за допомогою сторінки e-konsulat. До візової анкети необхідно буде долучити ряд документів: дозволи на перебування в Польщі видані Воєводським управлінням, біометричні фотографії, документи, які підтверджують наявність місця проживання, страховий поліс та підтвердження стабільних доходів в Польщі. Тобто, на практиці, це ті документи, які вже пред'являв член сім'ї, який проживає в Польщі. Але іноді деякі консульства мають додаткові вимоги. Варто перевірити на сайті консульства, які документи потрібно подати, щоб взяти їх зі собою.

Д.Ф.: - А якими саме можуть бути ці “нестандартні” вимоги?

С. П.: - Наприклад консульства можуть також вимагати згоду чоловіка/дружини на подорож з дітьми за кордон. Громадян деяких держав просять зробити профілактичні щеплення. Інколи під час візової процедури необхідно забронювати авіаквитки в дві сторони. Йдеться лише про бронювання а не купівлю, тому не витрачаючи коштів, від них пізніше можна відмовитися.

Д.Ф.: - Скільки часу триває очікування на візу?

С. П.: Очікування на візу триває 14 днів, в особливих випадках довше, навіть до 30 днів. Потім ваша сім'я мусить повернутися до посольства і забрати їх. Оплата за подання заяви становить 60 євро за кожну особу.

Д.Ф.: - От власне, самих поїздок в консульство декілька. Чи щоразу необхідно з'являтися там особисто? Діти також?

С. П.: - Загалом так. Візову анкету необхідно подати особисто; аналогічно у випадку отримання візи. Натомість завірення закордонного паспорта в консульстві можна доручити комусь іншому.

Д.Ф.: - Чи на етапі клопотання про візу можуть з'явитися якісь труднощі?

С. П.: - Інколи консули погано знають законодавство щодо возз'єднання сім'ї і вистачить його пояснити. Часом його знають, але по різному інтерпретують і тоді я стараюся переконувати їх інтерпретації на користь клієнта. Наприклад я пояснюю, що дану особу вже перевірили в Польщі під час процедури надання статусу біженця або тимчасового перебування, що означає, що вона має забезпечені матеріальні умови і не становить загрози. Проте часом не вдається нічого зробити. Консульство видає негативне рішення, а в обґрунтуванні пише: “іноземець не повернеться в країну походження перед закінченням дії візи”.

Д.Ф.: - Звідки про це можна знати?

С. П.: - Не можна. Але рішення є рішенням.

Д.Ф.: - Чи можна його оскаржити?

С. П.: - Можна клопотатися про перегляд візової заяви. Це чергові витрати. Перевірку проводять інші особи. Я не зустрілась з ситуацією, коли б рішення змінили.

Д.Ф.: - Скільки це все коштуватиме?

С. П.: - Вам самим треба підрахувати. Ще перед початком процедури ви повинні переконатися, чи матимете кошти щоб її закінчити. Перше це поїздка членів вашої сім'ї в консульство і назад, плюс можливо ночівля. Треба врахувати що в консульство треба буде

їздити кілька разів. Чергові витрати - це біометричні фотографії. Засвідчення за згодою копії з оригіналом закордонного паспорта - 30 євро. Вартість надсилання документів кур'єром. Чим далі, тим дорожче. Присяжний переклад документів приблизно 80 до 150 злотих за сторінку. Залежить від мови. Менш популярні в Польщі дорожчі. Локалізація свідоцтва про шлюб або свідоцтва про народження - 160 злотих. Вартість заяви про тимчасове перебування - 340 злотих за кожного члена сім'ї. Оплата за подання документів на візу - 60 євро, але тут, в деяких випадках, застосовуються знижки або звільнення. І нарешті вартість поїздки сім'ї в Польщу. За все це ви і ваша сім'я мусите заплатити самостійно.

Д.Ф.: - Виходить чимала сума. Але як вже вдасться, сім'я приїде, то що слід робити далі?

С. П.: - Треба забрати карти перебування, оскільки це документи, які посвідчують, що ви перебуваєте в Польщі легально. Ви забираєте їх в воєводському управлінні. Зустріч в управлінні варто призначити заздалегідь, оскільки після приїзду до Польщі може виявитися, що на зустріч треба чекати довгий час. Особливо у Варшаві, оскільки тут найбільше іноземців.

А. К.Х.: - Скільки раз Вам вдалося допомогти в доведенні процедури возз'єднання сім'ї до щасливого кінця?

С. П.: - Ми мали небагато успіхів, дослівно декілька. Часто люди виходять від нас з повішеним носом, оскільки не мають на це коштів, або виявляється, що хтось в сім'ї не має закордонного паспорта, що у випадку сімей, які знаходяться в державах де ведеться війна, є перешкодою не до подолання.

А. К.Х. і Д.Ф.: - Дякую за розмову.

3 ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ

про процедуру возз'єднання сім'ї з Агатою Евертинською, віце-директором Відділу з питань іноземців Мазовецького воєводського управління, розмовляє Агнешка Мікульська-Йоллес

Агнешка Мікульська-Йоллес: В країнах західної Європи процедура возз'єднання сім'ї - це дуже популярний метод приїзду і легалізації перебування іноземців. Наприклад в Італію, Іспанію чи Францію таким чином прибуває щороку кількадесят тисяч осіб. А як це виглядає у Польщі? Скільки таких справ потрапляє до Мазовецького воєводського управління? Скільки з них закінчується успішно?

Агата Евертинська: Справді, це ще не настільки популярна форма легалізації, як напр. у зв'язку з працевлаштуванням. Проте ми очікуємо, що разом зі зростанням кількості дозволів, які надаються на тимчасове і постійне проживання, зросте також кількість осіб, які хочуть забрати в Польщу членів сім'ї. Тим більше, що особи, які отримали дозвіл на тимчасове проживання у зв'язку з "возз'єднанням сім'ї" звільняються від обов'язку отримання дозволу на працевлаштування. До Мазовецького воєводського управління в 2015 р. надійшло понад 2 тисячі заяв у зв'язку з возз'єднанням сім'ї. Лише впродовж 2 перших місяців 2016 р. ми видали майже 500 позитивних рішень.

А.М.: Чи ця процедура користується особливою популярністю серед мігрантів з якихось країн?

А.Е.: - Найчастіше процедурою возз'єднання сім'ї користуються громадяни України і В'єтнаму. Щораз більше заяв подають також громадяни Росії і Туреччини.

А.М.: - Які помилки найчастіше допускають іноземці під час такої процедури? Які труднощі зустрічаються найчастіше?

А.Е.: - Найчастішою проблемою для іноземців, в процедурі возз'єднання сім'ї, є підписання заяви. Іноземцям складно зрозуміти **хто** повинен підписати її. Заява стосується напр. дружини, яка перебуває закордоном, а заяву повинен підписати чоловік, який перебуває в Польщі. Це формальна помилка і з цього приводу Управління викликає відповідну особу поставити свій підпис і вся процедура затягується. Іноді іноземці вказують в заяві іншу адресу, ніж фактичне місце проживання. Це виникає у зв'язку з нерозумінням понять "місце перебування" і "прописка". У зв'язку з цим іноземців викликають в Управління з метою надання додаткових пояснень. Черговою проблемою є необхідність подачі окремої заяви для отримання карти перебування після приїзду в Польщу особи, якої стосується рішення. У зв'язку з новим зразком карти, така особа мусить особисто прибути в управління, щоб подати відбитки пальців і зразок підпису.

А.М.: Під час цієї процедури необхідно представити присяжні переклади актів громадянського стану. Що слід зробити у випадку, якщо в Польщі немає присяжного перекладача з даної мови?

А.Е.: Ми ще не зустрічалися з таким випадком. Чимало держав видають багатомовні документи. Переклад, підготований перекладачем за кордоном, може бути підтверджений в польській консульській установі або присяжним перекладачем в Польщі.

А.М.: Чи іноземця, який хоче забрати свою сім'ю в Польщу, можуть викликати в управління на розмову? Якщо так, то чого можна сподіватися?

А.Е.: Ми запрошуємо іноземців на розмову з метою з'ясування місця проживання, судимості на території Польщі або перевірки, чи шлюб не фіктивний. У випадку перевірки автентичності шлюбу, іноземець може сподіватися питань про чоловіка/дружину, спільне домашнє господарство та спільні плани.

А.М.: В деяких культурах шлюб укладають особи, які майже не знайомі між собою - молодят добирають батьки, а особи, які одружуються навіть не зустрічались наодинці перед шлюбом. Незадовго після укладення такого шлюбу може бути складно довести, що це справжнє подружжя. Як співробітники відрізняють такі ситуації від тих, коли хтось одружився з метою обходження міграційного законодавства?

А.Е.: Працівники Відділу з питань іноземців беруть участь в навчаннях в сфері мультикультурності і обслуговування мультикультурного клієнта. Завдяки цьому нам легше розрізнити звичаї, властиві для даної держави і культури та спроби обійти законодавство з метою узаконення перебування в Польщі. Якщо ми зустрічаємося з чимось новим, то самі стараємося вчитися. Дуже важливо сприймати сім'ю у відповідному культурному контексті і для цього необхідні навчання і відповідна робота в цій сфері.

А.М.: Може трапитися так, що під час провадження іноземець подасть якусь неправдиву інформацію, наприклад про заробітки. Або хоче забрати, в якості члена сім'ї, когось, хто фактично таким не є або не кваліфікується до процедури, наприклад з огляду на вік і з цією метою представляє неправдиві документи. Які можуть бути наслідки таких дій?

А.Е.: У випадку подання неправдивої інформації або фальшивих документів дозвіл не надається. Якщо виникає підозра використання фальшивого, підробленого або переробленого документу, якщо іноземець свідчить неправду, затаює правду або подає неправдиву інформацію, Управління повідомляє Прокуратуру та консультується з компетентними органами з метою перевірки документів.

А.М.: Чи може трапитися так, що дана особа, член сім'ї іноземця, отримає в Польщі згоду на перебування, але потім консул не видає їй візу? Якщо так, то що тоді можна зробити?

А.Е.: Бувають випадки, коли іноземець отримує дозвіл на тимчасове проживання, але не приїздить в Польщу, оскільки консул відмовив йому у видачі візи. У випадку відмови у видачі візи іноземцеві надається право подати заяву про перегляд справи консулом (впродовж 14 днів від дати видачі рішення).

А.М.: Спасибі за інтерв'ю.

Увага: на даний момент польське законодавство не дає можливості оскарження рішення консула в адміністративному суді. В червні 2016 року Вищий адміністративний суд скерував питання про попереднє рішення в Суд Європейського Союзу про відповідність польських норм, які не дозволяють іноземцям оскаржувати в адміністративному суді рішення про відмову видачі візи консулом, з законодавством Євросоюзу.

ДОДАТКИ:

ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ, ЯКІ СТАНОВЛЯТЬ ПІДСТАВУ ПРОЦЕДУРИ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ СІМ'Ї

- Закон від 12 грудня 2013 про іноземців: <http://goo.gl/DLGjui>
- Постанова Міністра закордонних справ від 18 грудня 2015 року про консульські збори: <https://goo.gl/MjBZpZ>
- Директива Ради 2003/86/ЄС від 22 вересня про право на возз'єднання сім'ї

Польська версія:

- <http://goo.gl/xHBGA0>

Англійська версія:

- <http://goo.gl/UZpOq8>

ДЕЯКІ ПУБЛІКАЦІЇ І МУЛЬТИМЕДІА

- Беляс Яцек і інші, Легалізація перебування і працевлаштування, Гельсінський фонд з прав людини, Варшава 2015, <http://goo.gl/i4huL5>
- Вся сім'я в Польщі - навчальний фільм для мігрантів про процедуру возз'єднання сім'ї, <https://goo.gl/FZuKq8>
- Возз'єднання сім'ї в дослідженнях Migrant Integration Policy Index (MIPEX), <http://www.mipex.eu/family-reunion>
- Повідомлення Комісії до Європейського парламенту і ради від 2014 року про настанови щодо застосування директиви 2003/86/ЄС про право на возз'єднання сім'ї, <http://goo.gl/N1vdW0>
- Подружжя і возз'єднання сім'ї та легалізація перебування в Польщі, Управління з питань іноземців, Варшава.
- Зловживання правом до возз'єднання сім'ї в Польщі: фіктивне подружжя і фальшиві декларації батьківства. Звіт, підготований Державним контактним пунктом Європейської міграційної мережі, Варшава. Квітень 2012, <http://goo.gl/Pltkwl>
- Ніжинська Олександра, „Возз'єднання сімей іноземців. Правове регулювання і практика деяких європейських країн”, Інститут публічних справ, Варшава 2015, <http://goo.gl/Jsxws5>
- Звіт Комісії для Ради і Європейського парламенту від 8 жовтня 2008 р. про застосування Директиви 2003/86/ЄС про право на возз'єднання сім'ї, <http://goo.gl/RJJWwP>

СПИСОК ВОЄВОД З АДРЕСАМИ:

Dolnośląski Urząd Wojewódzki [Нижньосілезьке воєводське управління]

ul. Powstańców Warszawy 1
Wrocław
<http://www.duw.pl/>

Kujawsko–Pomorski Urząd Wojewódzki [Куявсько-Поморське воєводське управління]

ul. Moniuszki 15-21
Toruń
<http://www.bydgoszcz.uw.gov.pl/>

Lubelski Urząd Wojewódzki [Люблінське воєводське управління]

ul. Spokojna 4
Lublin
<http://www.lublin.uw.gov.pl/>

Lubuski Urząd Wojewódzki [Любуське воєводське управління]

ul. Kazimierza Jagiellończyka 8
Gorzów Wielkopolski
<http://www.lubuskie.uw.gov.pl/>

Łódzki Urząd Wojewódzki [Лодське воєводське управління]

ul. Piotrkowska 104
Łódź
<http://www.lodzkie.eu/>

Małopolski Urząd Wojewódzki [Малопольське воєводське управління]

ul. Basztowa 22
Kraków
<https://www.malopolska.uw.gov.pl/>

Mazowiecki Urząd Wojewódzki [Мазовецьке воєводське управління]

ul. Marszałkowska 3/5
Warszawa
<https://www.mazowieckie.pl/>

Opolski Urząd Wojewódzki [Опольське воєводське управління]

ul. Piastowska 14
Opole
<http://www.opole.uw.gov.pl/>

Podkarpacki Urząd Wojewódzki [Підкарпацьке воєводське управління]

ul. Grunwaldzka 15

Rzeszów

<https://rzeszow.uw.gov.pl/>

Podlaski Urząd Wojewódzki [Підляське воєводське управління]

ul. Mickiewicza 3

Białystok

<http://www.bialystok.uw.gov.pl/>

Pomorski Urząd Wojewódzki [Поморське воєводське управління]

ul. Okopowa 21/27

Gdańsk

<http://www.gdansk.uw.gov.pl/>

Śląski Urząd Wojewódzki [Сілезьке воєводське управління]

ul. Jagiellońska 25

Katowice

<http://www.katowice.uw.gov.pl/>

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki [Свентокшиське воєводське управління]

ul. IX Wieków Kielc 3

Kielce

<http://www.kielce.uw.gov.pl/>

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki [Вармінсько-Мазурське воєводське управління]

ul. Piłsudskiego 7/9

Olsztyn

<http://www.uw.olsztyn.pl/>

Wielkopolski Urząd Wojewódzki [Великопольське воєводське управління]

al. Niepodległości 16/18

Poznań

<http://www.poznan.uw.gov.pl/>

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki [Західнопоморське воєводське управління]

ul. Wały Chrobrego 4

Szczecin

<http://www.szczecin.uw.gov.pl/>

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ НАДАЮТЬ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ:

Helsińska Fundacja Praw Człowieka [Гельсінська спілка з прав людини]

ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa

tel.: +48 22 556 44 66

fax: +48 22 556 44 51

e-mail: refugees@hfhr.org.pl

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej [Асоціація правового втручання]

ul. Siedmiogrodzka 5/51, 01-204 Warszawa

tel.: +48 22 621 51 65

e-mail: biuro@interwencjaprawna.pl

Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć [Центр правової допомоги ім. Галіни Нець]

ul. Krowoderska 11/7, 31-141 Kraków

tel.: +48 12 633 72 23

fax: +48 12 423 32 77

e-mail: biuro@pomocprawna.org

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa [Фундація Інститут для правової держави]

ul. Chopina 14/70, 20-023 Lublin

tel./fax: +48 81 743 68 05

e-mail: status@panstwoprawa.org

Caritas Archidiecezji Białostockiej [Карітас Білостоцької архієпархії]

ul. Warszawska 32, 15-139 Białystok

tel.: +48 85 732 55 53

e-mail: migranci-bialystok@caritas.pl

Migrant Info Point [Пункт інформації для імігрантів]

Ul. Św. Marcin 78, pok. 421.

61-809 Poznań,

tel.: + 48 503 979 758

Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek [Центр підтримки імігрантів і імігранток]

ul. Gdyńskich Kosynierów 11, lok.1

80-866 Gdańsk

tel.: + 48 503 979 758

e-mail: centrum@cwii.org.pl

Ця публікація підготована у зв'язку з реалізацією проекту „Дати раду в Польщі II”, фінансованого з Державної програми Фонду надання притулку, міграції та інтеграції та бюджету держави. Це черговий проект Гельсінського фонду з прав людини, спрямований до громадян третіх держав, які проживають в Польщі. Його мета полягає в полегшенні мігрантам процесу інтеграції в юридично-інституційному контексті - в рамках проекту надається безкоштовна правова і інтеграційна допомога, готуються інформаційні брошури і бюлетені, спрямовані до мігрантів.

Гельсінський фонд з прав людини працює в Польщі з 1989 року. Перед цим на протязі 7 років в Польщі відбувалась підземна діяльність Гельсінського комітету. Зараз Фонд – одна з найбільших та досвідчених неурядових організацій у Польщі. Фонд діє в таких сферах, як: моніторинг та дослідження з питань прав людини, стратегічна літигація, освіта в галузі прав людини в країні та за кордоном, а також надання юридичної допомоги польським громадянам та іноземцям. Фонд співпрацює з міжнародними організаціями, що займаються питаннями прав людини. З 2007 року має консультативний статус при Соціально-Економічній Раді ООН (ECOSOC).

ISBN: 978-83-62245-57-4

Видання розповсюджується безкоштовно

 **HELŚIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA**

**UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ AZYLU,
MIGRACJI I INTEGRACJI**

Безпечна Гавань